

Behçet Çelik Kaldığımız Yer

BEHÇET ÇELİK
KALDIĞIMIZ
YER

© 2015, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Nisan 2015, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Faruk Duman

Düzeltili: Ebru Aydın, Aylin Samancı

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Tasarım (www.lom.com.tr)

Kapak resmi: © Shutterstock

Kapak baskı: Azra Matbaası

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok 3. Kat No: 3-2

Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Ayhan Matbaası

Mahmutbey Mah. Devkaldırımı Cad. Gelincik Sokak No: 6 Kat: 3 Güven İş

Merkezi, Bağcılar, İstanbul

Sertifika No: 22749

ISBN 978-975-07-2531-9

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 31730

BEHÇET ÇELİK
KALDIĞIMIZ
YER

ÖYKÜ

♥can

Behçet Çelik'in Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Diken Ucu, 2010

Düğün Birahanesi, 2011

Dünyanın Uğultusu, 2011

Herkese Kadar, 2011

Gün Ortasında Arzu, 2011

Yazyalnızı - İki Deli Derviş, 2011

Ateşe Atılmış Bir Çiçek, 2012

Suluk Bir An, 2012

BEHÇET ÇELİK, 1968'de Adana'da doğdu. İlk öyküsü 1987'de *Varlık*'ta yayımlandı. *Yazılı Günler* ve *Virgül* dergilerini hazırlayanlar arasında yer aldı. *İki Deli Derviş* (1992), *Yazyalnızı* (1996), *Herkes Kadar* (2002), *Düğün Birahanesi* (2004), *Gün Ortasında Arzu* (2007; 2008 Sait Faik Hikâye Armağanı), *Diken Ucu* (2010; 2011 Haldun Taner Öykü Ödülü) adlı öykü kitaplarının yanı sıra, *Dünyanın Uğultusu* (2009), *Sınıfın Yenisi* (2011), *Suluk Bir An* (2012) isimli romanları ile *Ateşe Atılmış Bir Çiçek/Yazarlar, Kitaplar, Okuma Notları* (2012) isimli deneme kitabı yayımlandı. Doğup büyüdüğü Adana hakkında kaleme alınmış yazılardan oluşmuş *Adana'ya Kar Yağmış* (2006) adlı kitabı derledi.

Behçet Çelik'in internet adresi:

www.behcetcelik.com

İçindekiler

Fark Var mı Ötesiyle Berisi Arasında?	13
Hiçbir Şey Olmamış Gibi	27
Alavüsata	49
Brandalar	55
Çatısız Binaya Damdan Girdik	61
“Lori... Lori...”	71
Estağfurullah Asker!	83
Sen Buraya Layık Değilsin!	97
Görkemini Kaybedenler	105
Neden Ben Değil ya da Neden Bana?	111
Yıldız Ormanında	123
Taşların Şıptırtısı	129
Işıklı Kara	137
Bayrak Yarışı	141

“Sonra gece, ıssız bir boşluğa gömüldü.
Ve yalnız, kanlı ayın altında
Kımıltısız, binlerce mermer heykel gibi
Toprağımızın bütün ölüleri, birbirine duaya dirildi.”

SİAMANTO (Adom Yarcanyan) [1878-1915]
çev. Cem Yavuz

FARK VAR MI ÖTESİYLE BERİSİ ARASINDA?

“Annem, ‘Bir lanet var bu ailenin üzerinde,’ derdi zaten.”

Ekrem Amca’nın annesinin kim olduğunu hatırlamıyor Sedat. Hiç tanımamış olması muhtemel; aile buluşmalarında, bayramlarda, seyranlarda söz şecere mevzusuna geldiğinde isimleri havada dolaşan “hanım”lardan, “teyze”lerden biri olmalı. Atıfet, Hayriye, Necibe... Hangisi olduğunu çıkaramıyor. Ekrem Amca’ya annesinin sözünü hatırlatanın ne olduğunu anlayacakmış gibi dikkatle yaşlı adamın gözlerini diktiği yere bakıyor bir süre – hastanenin girişindeki kameriyenin zeminini kaplayan parke taşların arasında daha boy verirken sararmış otlara. İncecik bir ıslığın eşlik ettiği iç çekme sesiyle başını kaldırıyor. Hışırtılı soluk ve kederli iç çekişin yanı sıra, düşük omuzlarıyla kızarmış gözlerin de Ekrem Amca’nın her günkü şıklığına hiç uymadığını düşünüyor Sedat; bıçak gibi ütülü pantolona, parıldayan ayakkabılara, en çok da nizami ve sımsıkı bağlanmış, incecik kravata. Şehirde kalburüstü sayılan işadamları, avukatlar, doktorlar, üst düzey memur ve müdürler bile iyiden iyiye gevşettikleri kravatlarıyla okuldan kaçmış liseliler gibi dolaşıyorlar bugünlerde.

Ekrem Amca’nın yanında sigara içmek istemiyor. Ka-

fasının içindeki uğultulu ağırlık arttıkça kameriyeden uzaklaşabilmek için uygun bir mazeret bulması daha da zorlaşıyor. Öyle oturuyorlar konuşmadan. Kerim'i düşünüyorlar, yaşlı adamın oğlunu. Uzak kuzenin bir deri bir kemik kalmış hali gözünün önünden gitmiyor. Ne vardı o kadar çok içecek, diye geçiriyor içinden, gece üçe kadar bira üstüne bira içen kendisi değilmiş gibi.

“Haldun Abi'nin haberi var mı?” diyor en sonunda.

“Semih arayacaktı.”

“Ben de bir arayayım, Semih Abi sabah ulaşamamıştır belki,” deyip terden bacalarına yapışmış pantolonunun cebinden telefonunu çıkarmaya çalışarak ayağa kalkıyor. Şimdi uzaklaşabilir, hasta yakınlarıyla nöbetten çıkmış ya da bir boşluk bulduğunda kendini dışarı atmış hastane personelinin çay kahve içip tost yedikleri barakanın olduğu tarafa gidebilir.

Sigaradan çektiği ilk değilse de, ikinci ya da üçüncü nefeste Ekrem Amca'nın sözü takıldı aklına; aile içinde böyle bir lanetten daha önce de söz edildiği kulağına çalınmıştı. Ekrem Amca gibi babası da, zamanında belediye başkanı, milletvekili, genel müdür, başmüfettiş çıkmış ailesiyle övünmeyi pek sever, yeni tanıştığı birileriyle sohbet ederken ikide bir sözü aile tarihine getirirdi. Bir zamanlar kasabanın önde gelen iki-üç ailesinden biriymiş Sehergiller. Tarlaların, bahçelerin ucu bucağı yokmuş. Babasının çocukluk yıllarından itibaren büyük aileyi oluşturan küçük, çekirdek ailelerin üçer-beşer yıl arayla kasabadan ayrılıp yerleştiği bu şehrin dillere destan Sehergil Konağı çoktan unutuldu gitti; ama yerine yapılan Sehergil Apartmanı on beş-yirmi yıl öncesine kadar hemen herkesin bildiği yapılardan biriydi. Sedat iyi hatırlıyor; ortaokul, lise yıllarındayken soyadını duyan, o apartmanda mı oturduğunu sorardı. “Hayır, biz orada otur-

muyoruz ama akrabamız onlar,” derdi, “babamın ya da dedemin, tam bilmiyorum, amca çocukları.”

Ekrem Amca ailenin şaşaalı döneminden kalan son kişi. Şıklığına, uzun cümlelerle dura dura konuşmaya, oturup kalkmasına gösterdiği özen belki de ondan. Babasının imrenerek anlattığı zamanları temsil ediyor, saygınlığı, sözüne kıymet verilir olmayı. Yurtdışında okumuş, büyük bir şirketin bölge müdürlüğünden emekli, bir ara milletvekilliğine de aday oldu ama kasabada eski ağırlıkları kalmadığı için seçilemedi. “Devir değişmişti,” derdi babası bu konu açıldığında, “daha önce gençken siyasete girseydi Ekrem Abi, bütün oyları silme alırdı.” Kerim de bu konuya takmıştı bir ara. “Bizimkiler ayak uyduramadılar,” derdi, “zamanında, kasabadan şehre geldiklerinde fabrika falan kurmayı akıl etmemişler, o zaman kıytırık bir fabrika kuranlar, şimdi büyük işadamı. Hadi ondan geçtim, şehrin büyüyeceğini düşünüp henüz ucuzken kıyısından, köşesinden arsa da almamışlar. Şimdi ben iş kurmaya kalksam yeterli sermaye yok kardeşim!”

Çok büyük projeler vardı Kerim’in kafasında o zamanlar. Bir-iki teşebbüsü oldu ama tutmadı, suç hep sermayenin yetersizliğindeydi. Kalkıştığı işlerde ne kadar para kaybettiğini hiç söylemezdi. “Başa baş gelince bıraktım,” derdi sorduklarında, “o kadar emek verip de eşek yüküyle para kazanamayacağımı, anca günü kurtarabileceğimi anlayınca bıraktım.” Peşinden yepyeni bir fikri olduğundan söz ederdi. Sedat da yeni mezun o sıralar, isterdi ki Kerim’in eşek yüküyle para kazanacağı işlerden biri tutsun, yanında akrabasından güvenilir, okumuş bir elemana ihtiyaç duyup kendisini çağırınsın. Olmadı, Kerim şimdi sirozu ilerlemiş halde yatıyor; Sedat kamu personeli sınavlarına hazırlık kursu veren bir dershanede öğretmen.

Kerim gene de ailede iş gücü peşinde koştuğu için el

üstünde tutulur. Öbürleri hep hazırdan yedi. Sağken satıramadıkları tarlaları ana babaları ölür ölmez elden çıkarıp bir zaman har vurup harman savurdular. Sıfırı tükettince de birbirlerine miras davaları açtılar. Halamın payı çoktu, dayımınki azdı, babam laf söz olmasın diye tapuda emaneten amcamın adını yazdırmıştı, iade etmedi amcam, hepsini yediler, bize bırakmadılar... Genç yaşta ölen akrabalar da hiç az değil; onlar bu kavgalara bulaşmadılar, satabildikleri bağı bahçeyi satıp savıp içkiye, kumara yatırdılar; karaciğerleri, beyinleri, nefesleri yetmedi pay kavgalarına. Gene de bir kişi bile arkalarından, “İyi yaşadılar, keyfini sürdürdüler,” demez, malın mülkün nelerine yetmediğini anlamaya çalışırlar hep. Şımarık, kendini beğenmiş, diyenler de vardır onlar için, bu şehre sığamadıklarını savunanlar da. Bir-ikisini hatırlar Sedat, bayram ziyaretlerinde bir köşede sessizce oturur, hal hatır soranlara mahcup cevaplar verirlerdi. Bazen ortadan kaybolur, döndüklerinde bir parça canlanmış, kendilerine gelmiş olurlardı ama bu halleri de aile büyüklerinin hoşuna gitmezdi; gözler kaçarılır, başlar iki yana sallanırdı.

Sedat zengin akrabalarının evlerine girer girmez solurdu havadaki mutsuzluğu. Evlerin büyüklüğü, düzenliliği, oturmaya kıyılmamış gibi durmasına rağmen eski mişlik hissi yaratan mobilyalar, daha çocukluğunda içini boğar, dört bir tarafındaki pencerelerden ışık giren konak bile loş görünürdü gözüne. Bahçelerin bakımına, evde çalışanların yüzlerine, pırıl pırıl parlayan kuyruklu Amerikan otomobillerine sinmiş olan kasvetten bir an önce kurtulmak için sessizce huysuzluk yapar, bahçeye çıkmaz, yaşlılarıyla oynamaz, önüne konan kurabiyelere, böreğe el sürmeden susuzluk ve sıkıntıdan kupkuru olmuş ağzını açmadan otururdu. Şimdiki çocuklar gibi, “Anne ben sıkıldım,” deme şansı da yoktu. Babasının aile büyüklerine saygısı hep sürmüştü; karısını çocuklarını

yanına alıp onları ziyaret etmeyi hiç ihmal etmezdi. Bir beklentisi mi vardı bundan, sonraları çok düşündü Sedat – vardı ya da yoktu, diyemedi. O evlerin her köşesine sinmiş kasvetli zenginliğe babasının imrenip imrenmediğini de bilemedi. Belki aile büyüklerine duyduğu saygının karşılıklı olmasından hoşlanırdı. Sedat’ın dedesi de aile geleneğini sürdürüp öbürlerinin kadar olmasa da geliriyle ömür boyu ailesini iyi kötü geçindirecek tarlaları satıp varını yoğunu, rivayet doğruysa, dönemin ünlü bir şarkıcısının peşinde yiyip bitirmişti. Babasına liseyi yarım bırakmasına neden olacak kertede bir yoksulluk bırakmıştı miras olarak. O halde tutunmayı başarmış olması ailede takdir edilirdi babasının. Öbürleri varlıklarını hızla tüketirken miras kalan borcu harcı başkalarının yanında çalışarak kapatan, daha sonraları açtığı küçücük dükkânında kumaş satarak iki çocuğunu okutan Remzi Sehergil gerçekten bunu hak ediyordu. Anlaşılan çalışkanlığı ailede kuşaktan kuşağa geçen laneti yıkmaya yetecek güçte değildi, kısa süreli bir duraklamaydı belki, Sedat asgari ücretle dersane öğretmeni olabildi ancak, ailenin namlı içkicileri gibi sabahtan başlamasa da parası olduğunda hemen her akşam içiyor, kırkını geçtiği halde evlenip barklanmadı da. Remzi Bey bu yüzden mutsuz ölmüş; annesi böyle diyor. Neyse ki kızı doktor çıktı, mecburi hizmete gittiği yerde eli yüzü düzgün bir koca bulup aileden koptu. Böyle olduğunu umuyor Sedat. Ablasının uzaklara giderek lanetten kaçabildiğini.

Demek ismini hatırlayamadığı o hanımteyze bütün bunları bir lanete bağlıyordu. Kaç kuşak sonra Sedat’ı bile etkileyen bir lanet fikri fena değildi aslında – bütün “yapsaydım”ları, “etseydim”leri kaldırıp bir kenara atmaya sağlayabilir, iç huzuru verebilir. Böyle afaki şeylere inanacak biri olsa Sedat; ama değil. Öteden beri Sehergil

ailesinde işlerin ters gitmesinin nedeninin görgü meselesi olduğunu düşünür. Birbirlerinden öyle görmüşlerdir, çalışan bir örnek olmamıştır önlerinde. Hazırda o kadar malı mülkü olsa kendisi de çalışmazdı büyük bir ihtimalle. Onda da var Sehergil geni. Babasının kendisine örnek olamamasını ise başka nedenlere bağlar. Beceriksiz bulur kendini, çok zaman birahanelere kaçmasının nedeni içinden bir türlü çıkamadığı beceriksizlik kuyularıdır. Kimseye de açmaz bunu. Yukarıdan bir başkasının uzatacağı ellerle çıkılacağına inanmaz o kuyulardan, “Peki, o zaman nasıl çıkacağız?” sorusunun cevapsızlığını bir bira daha isteyerek kovmaya çalışır.

“Lanet falan yok, varsa da çok büyük bir lanetten söz edilebilir ancak, bütün şehri, ülkeyi, hatta dünyayı kuşatmış.”

“Ha şunu bileydin Sedatçığım. Ne demeye bir saatir çeneni yoruyorsun bu lanet muhabbetiyle? Bırak yahu, lanet olsun!”

“Bildiğim yanıldığıma yetmiyor epeydir.”

Sedat uzun zamandır ilk kez içini, ucundan bir parça da olsa, bir başkasına açtığını söyleyip söylememekte kararsız. Hastanede fakülteden arkadaşı Emin’e yıllar sonra rastlamış olduğuna memnun ama. Biralar bu akşam daha soğuk, daha ferahlatıcı. Yarım saat önce aradığında Ekrem Amca da doktorların umutlu konuştuklarını söyledi.

Emin’in gülüşü hiç değişmemiş. Mutlu mudur diye merak ediyor Sedat. Ta İstanbul’dan kalkıp ülkenin bir ucuna tanımadığı etmediği insanlara yardım için gelmiş biri, ya çok memnundur halinden ya da kaçtığı büyük bir mutsuzluk vardır, diye düşünüyor. Onu da kovalayan bir başka lanet olabileceği ihtimalinin üzerinde durmayı sigarasının dumanını nemli, sıcak geceye savuruyor.

“Abi, ne demeye kalktın gittin oralara? Ne adamsın...”

Savaş mavaş değil dostum, apaçık yeryüzünden silmeye azmetmişler. Dertleri de din falan değil, hâkimiyet, güç kazanmak... Güç işte, Allah'ın belası güç! Bir gün nasılsa durulur ortalık, sakinleşir. Ölenler öldükleriyle kalır, o âna kadar ne elde etmişlerse; stratejik konum, mal mülk, zenginlik, liderlik... Onların üzerinden geleceklerini bina ederler.

Behçet Çelik, yeni öykü kitabı *Kaldığımız Yer*'de yaşadığımız çevrenin, coğrafyanın, günlük hayatta girdiğimiz ilişkilerin, yorgun, soru sormaktan yılmış ruh halimizin fotoğraflarını çekiyor. Geçmişin acıları, o acıları yaşayanlar, "buraları" terk etmiş olanlar, seslerini, bakışlarını bize ulaştırmaya devam ediyorlar. Çünkü kaldığımız yer, bir araf değildir; konuşup hesaplaşamadığımız sürece bizi almayacak, karşıya geçirmeyecek bir acılar köprüsüdür. Behçet Çelik'in her zamanki incelikli üslubu ve güzel Türkçesiyle...

